

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. VIII. Quenam sit ignorantia culpabilis, quae ex eâ facta, à peccato
propriè dicto non excusat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

vt non sinat se phaleratis & ad pompam compositis verbis facile circumueniri.

§. VIII.

Quanam sit ignorantia culpabilis, quæ ex eâ facta, à peccato propriè dicto non excusat.

52. **H**Æc cum ita sint, certissimumque sit Ignorantiam quamcumque inuincibilem, deinceps facta à peccato absoluere; illud etiam æque certum est, si per culpam contracta sit ignorantia; aut si non per culpam contracta quidem primò, per culpam tamen continuetur porro deinceps, nequiquam commissum ex eâ crimen, per eam excusari. Tacitus enim vult malum, qui istud ignorare affectat, ne deserat. Talis mali ignorantia, mali appetentia est: & in foro etiam Conscientiæ, æquiparantur *Scire & nolle scire*. Iniustum profectò appellat Sanctus David eum qui noluit intelligere, vt bene ageret. Ideò nempe quoniam dolosè egit in conspectu eius nempe Dei; dolosè autem egit, quia fide malâ. Nemo sanè mihi persuaserit, præceptum Ecclesiæ eum non velle excutere, qui cum ignorat quis dies sit, Iouisne an Veneris, & ignorantiam agnoscit, rem tamen dissimulat, nec ignorantiam vult dedoceri, vt carnibus vescatur; quasi verò tum eas impunè comederet & inculpatè. Nemo dicat se hæresis suæ erroribus intricari non velle, qui Fidei veræ & Catholicæ, cuius passim audit elogia, doctrinam examinare negligit, ne hæresis suæ fallacias tandem agnoscat. Ignorans vt sit, suâ culpâ ignorans est; & sic, suo etiam malo & scelere, erroribus implicatur. Nemo etiam sibi persuadeat, impunè se multa quæ ad salutem necessaria sunt ignorare, qui, vt ea non audiat, sacris cœtibus & concionibus abstinet; neque dicat se nescire agendum quid sit. Scire enim agenda cum non vis, nolle te quæ agenda sunt agere, manifestè conuinceris. Non vis enim quod primum in agendo est; hoc autem est; agenda scire. Multò etiam minùs à scelere extricaberis, si ne ad Conscientiæ quidem te edocentis aculeos vis attendere, vt tibi de ignorantia ineptè blandiaris.

Ignorantia affectata aut vincibilis nunquam à peccato excusat.

Quæ sit ignorantia affectata.

Pfal. m35.
v. 4.

Sanè.

*Minima
mali suspi-
cio, bonam
fidem a-
ctiois fa-
cienda tollit.*

*Deus non
patitur eos
qui bona
fide agunt,
diu ignora-
re quæ scien-
da sunt.*

*Ignorantia
Lacedæ-
monum
circa adul-
teria, in
plurisque
fuit affe-
rata.*

Sanè dicendum est clarè. Prorsus credo ego ignorantiam ju-
ris positiui & facti, plurimùm inter humana commercia perua-
gari: at verò ignorantiam juris naturæ, præsertim in iis actioni-
bus quæ pudorem & verecundiam secum ferunt, quamuis ali-
quos aliquando occupet, tamen passim aut non diu durare, aut
esse plerumque aliquo modo affectatam. Bonam enim hominum
fidem cum videt Deus, adeo est misericors, ut ignorantiam in
quâ versantur inculpatè, aut magistro aliquo & direttore, quasi
fortè submisso patefaciat; aut etiam Conscientiæ immixtis sti-
mulis dubitationem aliquam menti iniiciat. Hæc autem quan-
tumuis minima, si inciderit, inquirenda deinceps est res, aut
certè de bonâ fide & de inculpatâ ignorantia quod te palpes, non
est. Hanc ob causam licet Plutarcho teste in vitâ Lycurgi, apud
Lacedæmones, contra jus naturale, adulterium judicaretur
esse licitum, tamen inquit Vasquez, *horum ignorantia culpæ im-
putabatur. Nam vel semper aliquis timor Conscientiæ remansit; vel
certè nimia peccandi consuetudine extinctus fuit. Forsan in paruu-
lis qui ab aliis docentur, pro aliquo tempore aliquorum præceptorum
ignorantia contingere posset, at toto vitæ tempore non potest; quia
semel aut iterum pulsabit animum sceleris & turpitudinis peccati.* Ita
præclarissimus ille Theologus. Et verò plerumque scelerum tam
enormium affectatam esse, uti licentiam, ita & ignorantiam, a-
cutè sane colligit Seneca ex ipsâ quâ teguntur & negantur solli-
citudine. *Alioquin ut scias inquit subesse animis etiam in pessima
abduclis boni sensum, nec ignorari turpe, sed negligi, omnes pec-
cata dissimulant.* Ut quid, autem dissimulandum est, quod ne
suspensione quidem turpitudinis vllius inficitur? bonæ fidei sig-
num est euident, facti prompta confessio; malæ verò, tergi-
uersatio. Atqui si vel minimâ mali suspensione tangeris, mani-
festum id est, te neque quod ex tali ignorantia suscipiendum sua-
detur opus, sine culpâ posse aggredi; nec si inceptum fuerit posse
prosequi, nisi te bene examinatâ error aut ignorantia penitus
deponatur.

Finem facio. Sufficienter etenim videor mihi demonstrasse
quod ab initio fuerat propositum, Conscientiæ, quantumuis per
errorem, actionem aliquam indubitatè & sine hæsitacione vllâ
imperanti, obsequendum esse penitus: permittenti verò, & ex
ignorantiâ inuincibili at innoxia licitum iudicanti, impunè
credi

Vasq. in.
1. 2. disp.
110. c. 4.

Sen. epist.
97.

credi & sine scelere. Deus det omnibus & scientiam agendorum, & promptam benè agendi voluntatem; qui tam facilem sese præbet, infirmitatque nostræ tam accommodum, ut præceptorum suorum scientiam, Conscientiæ nostræ bonâ fide agenti; eorum verò executionem, voluntati promptæ commendarit.

TRACTATUS IV.
DE CONSCIENTIA EX PROBABILI
OPINIONE FORMATA.

Omne quod ex fide non est, peccatum est. *Ad Rom. 14. v. 23.*

Conscientiam in actionibus suis dirigendis, opinionem verè probabilem sequi posse sine vlllo prorsus crimine.

P R O O E M I V M.

Xposito utcumque onere, quod voluntati incumbit, sese inclinandi in eam partem, in quam Conscientiæ dictamen certum & indubitatum, etiamsi sit ex errore conceptum, eam fert: istud nunc videndum est, quid porò agendum sit, dum primum, quòd dictamen Conscientiæ præcedit intellectûs iudiciû, non omninò certum est de legis obligatione aut indulgentiâ; neque vllum de rei veritate iudicium ferre potest, nisi tantùm probabili ratione efformatum. Certum est enim, nihil quidquam agi posse sine crimine, nisi certò statuat Conscientia, actionem eam quæ præ manibus est non esse illicitam,

Agendum est quo pacto ex opinione probabilis formari debeat Conscientia, seu iudicium practicum certum.